

Asia: VN/6466/2026

Lausuntopyyntö Oikeuspalveluviraston toimipaikoista annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen lausunto koskien oikeuspalveluviraston toimipaikkaverkostoa

Esityksen keskeinen sisältö Varsinais-Suomessa

Nykytilanteessa Varsinais-Suomessa on oikeuspalveluviraston asiointipaikkoja Turussa, Salossa, Loimaalla, Raisiossa, Kaarinassa, Uudessakaupungissa, Naantalissa, Paraisilla ja Liedossa. Nyt lausunnolla olevan esityksen mukaan oikeuspalveluviraston asiointipaikka olisi alueella jatkossa vain Turussa ja Salossa. Asiointipaikat tarjoavat oikeusavun, edunvalvonnan ja talous- ja velkaneuvonnan palveluita. Asiointipaikkojen lisäksi asiakkaita voitaisiin jatkossa tavata myös muilla em. paikkakunnilla yhteispalvelupisteissä tai muissa sovituissa tiloissa.

Edunvalvonnassa ja talous- ja velkaneuvonnassa Varsinais-Suomen kunnat sijoitettaisiin Länsi-Suomen edunvalvontatoimistoon ja Länsi-Suomen talous- ja velkaneuvontatoimistoon. Alueeseen kuuluu Varsinais-Suomen lisäksi muun muassa Satakuntaa, Pohjanmaata sekä osa Länsi-Uuttamaata ja tämän alueen toimipaikat olisivat Espoo, Kokkola, Pori, Raasepori, Rauma, Salo, Turku ja Vaasa.

Oikeusapu järjestettäisiin Lounaisrannikon oikeusaputoimistosta, jonka toimipaikat olisivat Espoo, Raasepori, Salo ja Turku. Toimiston toimialueeseen kuuluisi käytännössä koko Varsinais-Suomi sekä osa Länsi-Uuttamaata.

Yleisesti voidaan todeta, että esitetty aluejako ja toiminta-alueet ovat sekavia eivätkä vastaa muiden alueen organisaatioiden toiminta-alueita. Toimijoiden välisen yhteistyön ja asiakkaiden palvelupolkujen selkeyden vuoksi valtion palveluiden rakenteissa ja toiminta-alueissa tulisi pyrkiä huomioimaan hyvinvointialuejako. Varsinais-Suomen hyvinvointialue pitää tärkeänä, että muutoksista huolimatta yhteistyö toimii jatkossakin hyvin oikeuspalveluviraston kanssa. Hyvinvointialueella on yhteisiä asiakkaita erityisesti edunvalvontatoimiston kanssa ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toimintaa sujuvoittaa, mikäli kaikki Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kuntien asiakkaat kuuluvat saman edunvalvontatoimiston alaisuuteen.

Supistukset oikeuspalveluviraston toimipisteisiin Varsinais-Suomen alueella ovat mittavia. Palveluita siirretään entistä enemmän puhelinpalveluun, sähköiseen asiointiin ja etäpalveluihin. Fyysisiä toimipaikkoja on vähemmän, mutta vastaanottoja voidaan korvata muilla järjestelyillä.

Käytännössä muutokset keskittävät palvelut jatkossa alueen kahteen suurimpaan kaupunkiin eli Turkuun ja Saloon ja muualla hyvinvointialueella siirrytään entistä enemmän etä- ja ajanvarauspalveluihin. Keskittäminen herättää kysymyksen alueen väestön tasavertaisesta kohtelusta sekä siitä, riittävätkö Turun ja Salon toimipaikat turvaamaan palveluiden saatavuuden koko maakunnan alueella. Erityisesti Vakka-Suomen ja Loimaan alueilta matkat keskitettyihin toimipisteisiin muodostuvat pitkiksi. Hyvinvointialue on omissa toiminnoissaan havainnut, ettei väestöllä välttämättä ole riittävää osaamista, toimivia verkkoyhteyksiä tai välineitä etäasiointiin, vaan asukkaat tarvitsevat edelleen lähipalvelua. Varsinais-Suomen hyvinvointialue katsoo, että oikeuspalveluviraston palveluverkon uudistamisessa tulee kiinnittää huomiota myös jalkautuvien palveluiden turvaamiseen, mikäli palveluverkko supistuu esitetyn mukaisesti.

Talous- ja velkaneuvonnan osalta Varsinais-Suomen hyvinvointialue ennustaa palvelutarpeen kasvua. Työikäisiä koskevat sosiaalihuoltolain mukaiset huoli-ilmoitukset ovat kasvaneet viime vuosina 22-40 % vuosivauhdilla ja näissä ilmoituksissa korostuvat asukkaiden monimutkaiset elämäntilanteet ja erityisesti taloudellisten ongelmien, häätöuhkien ja ylivelkaantumisen pulmat ja kasaantuminen. Varsinais-Suomen hyvinvointialue katsoo, että oikeuspalveluviraston tulee turvata alueella riittävä talous- ja velkaneuvonnan vastaanotto jalkautuvana lähipalveluna, sillä kohderyhmällä ei ole taloudellisia edellytyksiä matkustaa pitkiä matkoja asiointipisteelle.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue pitää tärkeänä, että oikeuspalveluviraston palvelujen saavutettavuudessa huomioidaan maakunnan kaksikielisyys ja vieraskielisten kasvava määrä sekä saaristo-olosuhteet. Erityisesti Parainen on merkittävä ruotsinkielisen väestön keskittymä, laajan saaristoalueen keskus sekä kaupunki, jossa ruotsi on enemmistön äidinkieli. Varsinais-Suomen hyvinvointialue katsoo, että asiointipaikan lakkauttamisen vaikutuksia ruotsinkielisten palvelujen saatavuuteen sekä saaristoalueen asukkaiden palvelujen saavutettavuuteen on syytä arvioida tarkemmin ja selvittää miten perustuslaissa turvatut kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä ja

miten ruotsinkielisten / vieraskielisten palvelujen saatavuus varmistetaan, mikäli palvelut keskitetään Turkuun ja Saloon.

Lehtola Johanna
Varsinais-Suomen hyvinvointialue